

A globe of the Earth is the central focus, surrounded by a chaotic pile of various plastic waste items. These include a green plastic bottle, a red spray bottle, a yellow container, a purple container, a clear plastic bottle, a red straw, and several pieces of clear and colored plastic. A small white card with a yellow tab is attached to the top left of the globe.

Verrijken van
lessen

Thema

De plasticsoep

DENKSLEUTELS EN ACTIVITEITEN VOOR LEREN LEREN

LESIDEEËN BIJ HET PROJECT 'PLASTICSOEP'

Hoe kun je lessen verrijken, zodat ze voor alle kinderen uitdaging bieden?

In deze handreiking vind je een aantal verrijkende lesideeën die je kunt inzetten bij een project over de plasticsoep. De lesideeën zijn bedoeld voor leerlingen in verschillende leeftijden in het basisonderwijs.

Daar waar we spreken over hoogbegaafde leerlingen, kun je ook begaafde leerlingen lezen. Tevens zijn de opdrachten geschikt om met een hele groep uit te voeren. De een zal er wat creatiever mee omgaan of dieper op ingaan dan de ander, maar iedereen kan er plezier aan beleven en er wat van leren.

Start van het project

Bij het samenstellen van deze handreiking hebben wij gebruik gemaakt van de website www.wereldvanooz.org van de Plastic Soup Foundation.

- De tekenfilm op deze website kan dienen als schoolbrede start voor het project.
- Op de website staat onder het kopje 'school' een plasticsoepkrant. Bij deze krant zijn opdrachten uitgewerkt om te werken aan het 'leren leren' als in 'leren voor een toets'. Deze opdrachten zijn goed te gebruiken in groep 7 en 8 en onder begeleiding ook in groep 5 en 6.

Inhoud van de handreiking

- Pag. 3:** Diverse denksleutels passend bij het thema 'plasticsoep'. De een meer geschikt voor de onderbouw, de ander ook prima of juist goed te gebruiken in de bovenbouw.
- Pag. 11:** Tips voor websites met beeldmateriaal passend bij het project.
- Pag. 12:** Weekplanning bij het project plasticsoep om het leren leren te oefenen.

Je kunt het project zo groot maken als je wilt. Misschien bedenken jullie zelfs wel een mooie actie met je klas of met de hele school of maken jullie een kunstwerk van plasticafval.

Veel plezier met verrijken van je lessen!

Meer weten?

Deze handreiking is samengesteld door onderwijsadviseurs van Cedin, gespecialiseerd in hoogbegaafdheid.

Wil je ondersteuning bij het vormgeven van je onderwijs aan (hoog)begaafde leerlingen, ben je als leerkracht op zoek naar gerichte trainingen of heeft één van je leerlingen behoefte aan één op één begeleiding?

Neem dan gerust contact met ons op of neem een [kijkje op onze website](#).

1. DENKSLEUTELS

Denksleutels geven je handvatten om vragen te stellen die een beroep doen op de hogere denkkorde vaardigheden uit de Taxonomie van Bloom. De vaardigheden analyseren, evalueren en creëren worden hiermee aangesproken. De denksleutels worden vaak toegepast in de onderbouw, maar zijn ook zeer geschikt voor leerlingen in de bovenbouw. De denksleutels zijn gebaseerd op The Thinkers Keys van de Australiër, Tony Ryan (1998).

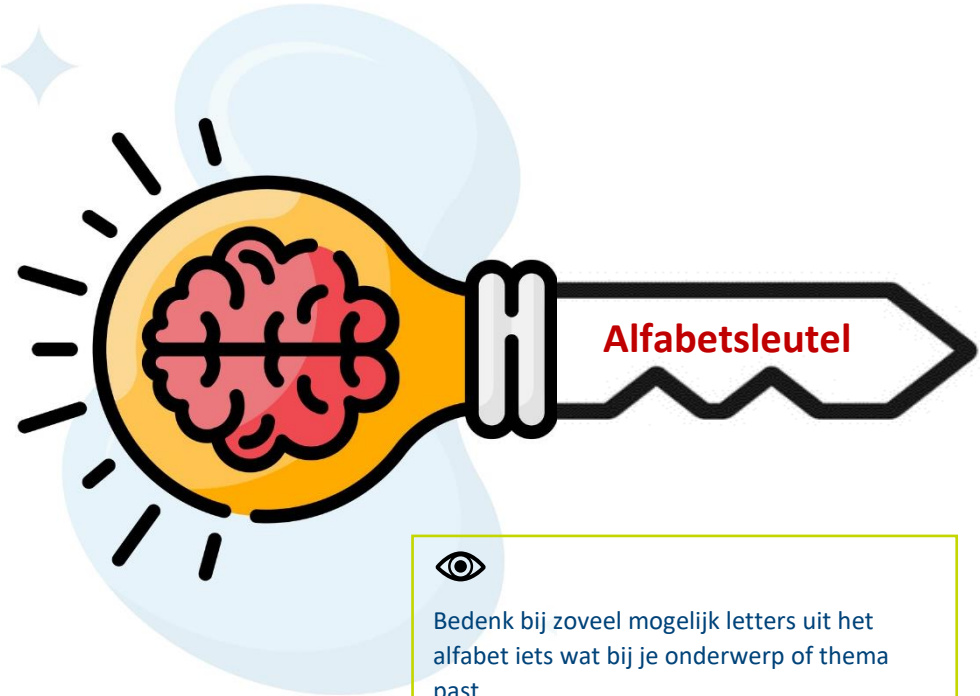
Op internet zijn veel voorbeelden van denksleutels te vinden bij verschillende thema's. Het is ook leuk om zelf opdrachten of vragen te bedenken bij de denksleutels, zodat ze perfect passen bij het thema waar jouw groep op dat moment mee bezig is.

Hoe kun je de denksleutels inzetten?

Je kunt de denksleutels inzetten als:

- losse opdracht/energizer in een reguliere groep, een kleine groep, individueel of in de plusklas.
- opdracht aanvullend op een thema.
- hulpmiddel bij het signaleren van hoogbegaafdheid. Je creëert hiermee een rijke leeromgeving, die belangrijk is om te kunnen signaleren.

Hieronder vind je kaarten met denksleutels, die je kunt uitknippen en telkens opnieuw kunt gebruiken. Bij iedere denksleutel vind je een opdracht passend bij het thema: **Plasticsoep**. Je kunt de denksleutels volledig aanpassen aan het niveau van je groep en aan het thema waar je op dat moment mee bezig bent.

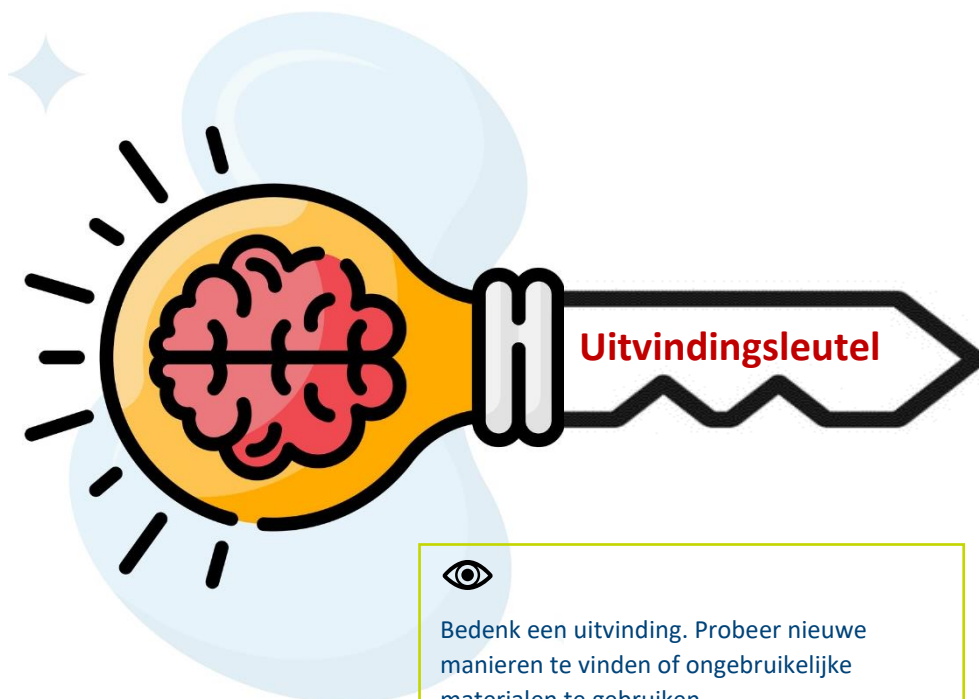
Alfabetsleutel

 Bedenk bij zoveel mogelijk letters uit het alfabet iets wat bij je onderwerp of thema past.

Opdracht bij project Plasticsoep | Alfabetsleutel

Ga op zoek naar zwerfafval. Bekijk goed wat je hebt gevonden. Waar past het in het alfabet?

- D is van Dop
- C is van Colafles
- F is van Fles

Bedenk een uitvinding. Probeer nieuwe manieren te vinden of ongebruikelijke materialen te gebruiken.

Opdracht bij project Plasticsoep | Uitvindingsleutel

Bedenk een uitvinding waarmee je plasticafval handig kunt opruimen. Bijvoorbeeld uit de zee of uit de zandbak.

Bedenk een spel gemaakt van plasticafval.

Bedenk bij zoveel mogelijk oplossingen voor een probleem.

Opdracht bij project Plasticsoep | Brainstormsleutel

Wat kunnen we op school doen om afval beter te scheiden?

Opdracht bij project Plasticsoep | Overeenkomstsleutel

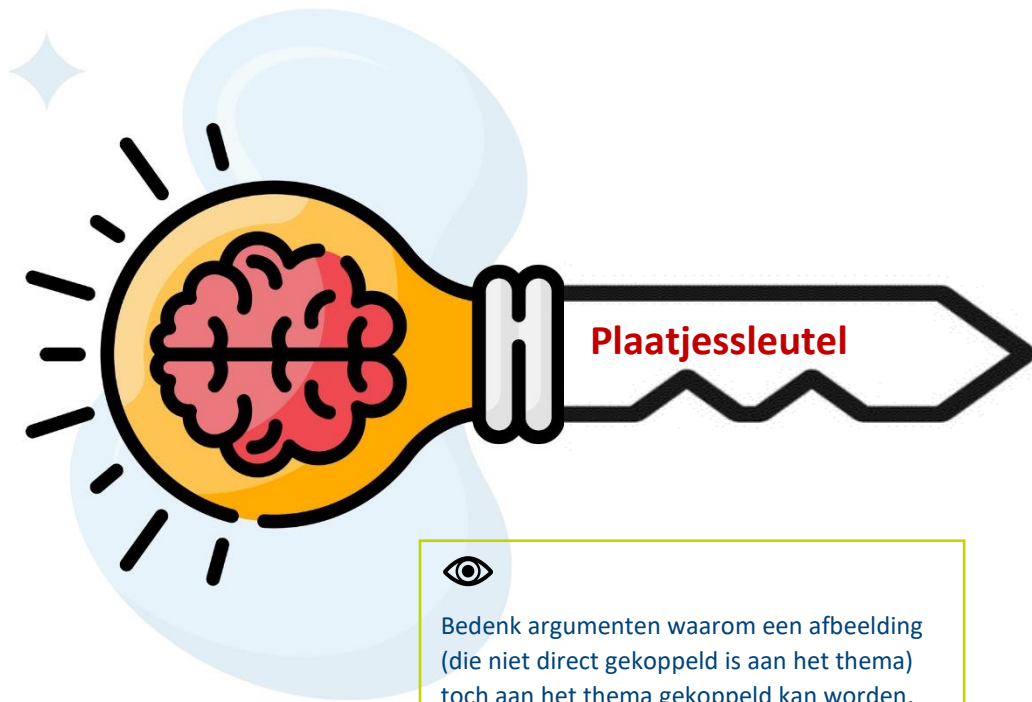
Wat is de overeenkomst tussen een plastic flesje en een bananenschil?

Opdracht bij project Plasticsoep | Vraagsleutel

Het antwoord is **plasticsoep**. Wat is je vraag?

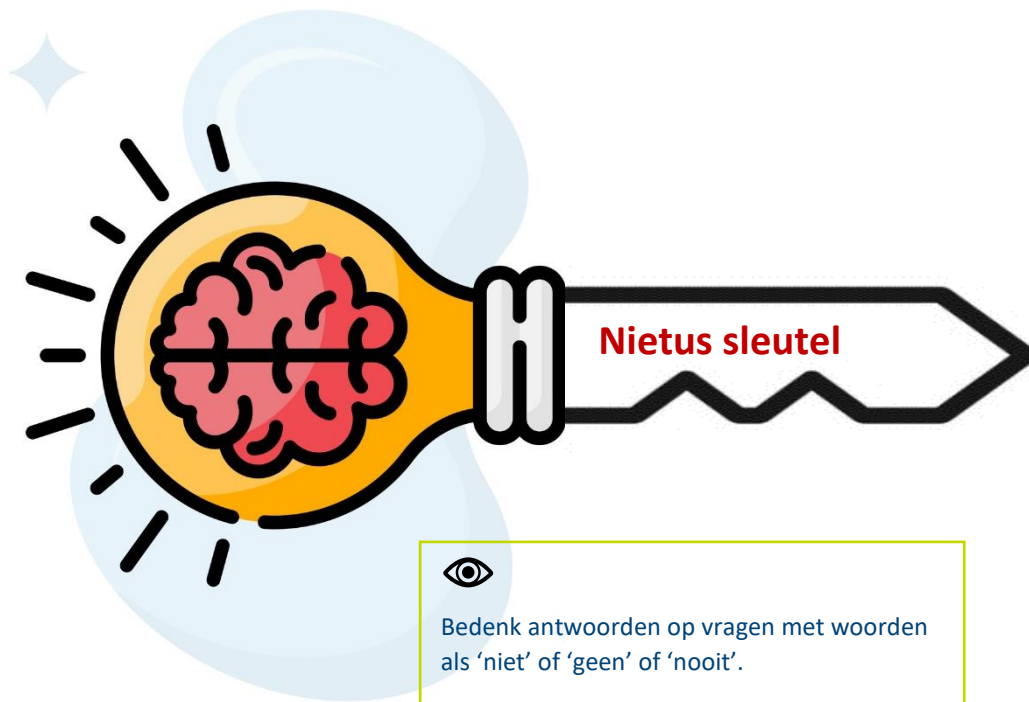
Het antwoord is **afval**. Wat is je vraag?

Opdracht bij project Plasticsoep | Plaatjessleutel

Bedenk een argument waarom dit plaatje (boom of dier) bij plasticafval kan horen?

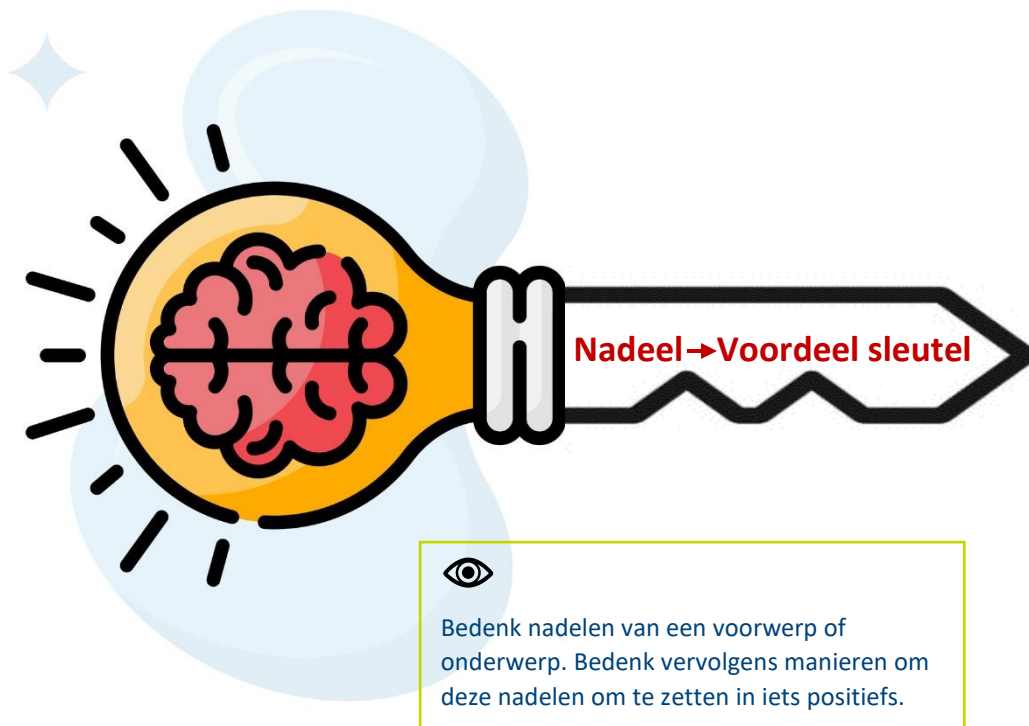

Bedenk antwoorden op vragen met woorden als 'niet' of 'geen' of 'nooit'.

Opdracht bij project Plasticsoep | Nietus sleutel

Geef antwoord op de volgende vraag:

- Wat is nooit afval?

Bedenk nadelen van een voorwerp of onderwerp. Bedenk vervolgens manieren om deze nadelen om te zetten in iets positiefs.

Opdracht bij project Plasticsoep | Nadeel > Voordeel sleutel

Bedenk hoe je van plasticafval iets positiefs kunt maken.

Er is iets bijzonders aan de hand. Hoe zou dit komen?

Opdracht bij project Plasticsoep | Dat is gek! sleutel

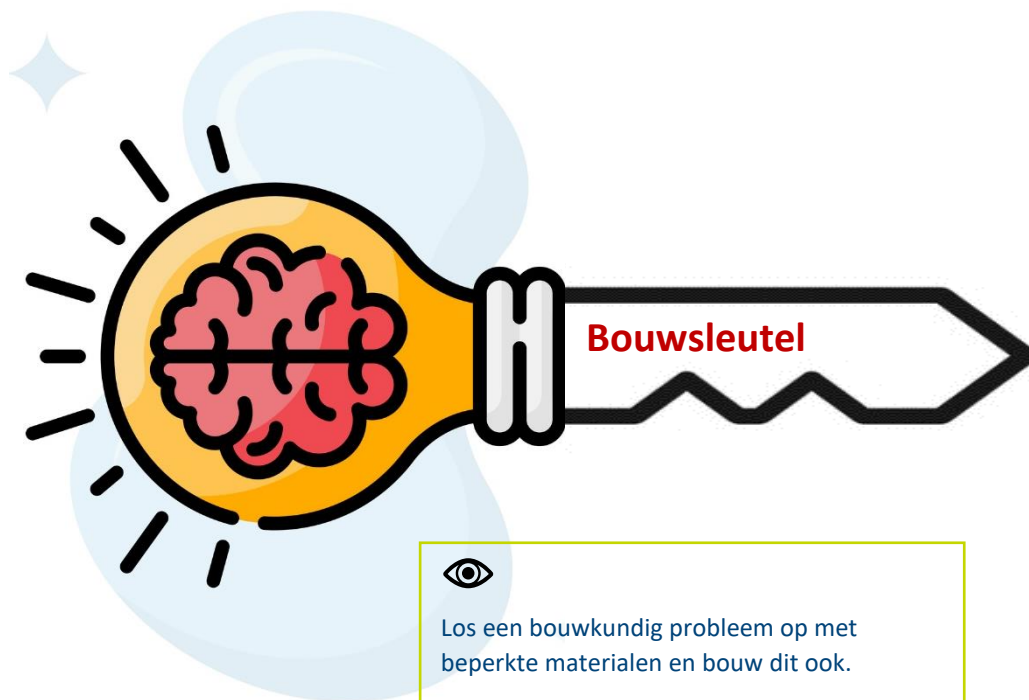
Je komt op school en het hele klimtoestel is verdwenen onder een berg met afval. Wat is er gebeurd?

Voorspel hoe bepaalde dingen er in de toekomst uitzien of wat er in de toekomst zou gebeuren als...

Opdracht bij project Plasticsoep | Voorspelsleutel

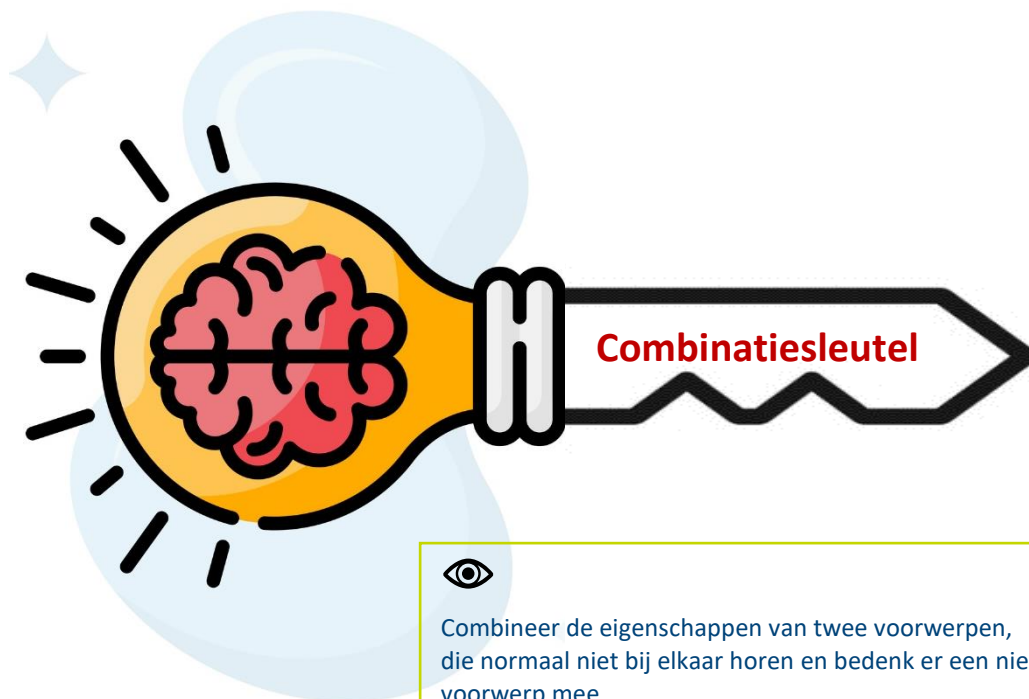
Wat als er geen plastic meer geproduceerd zou mogen worden?

Los een bouwkundig probleem op met beperkte materialen en bouw dit ook.

Opdracht bij project Plasticsoep | Bouwsleutel

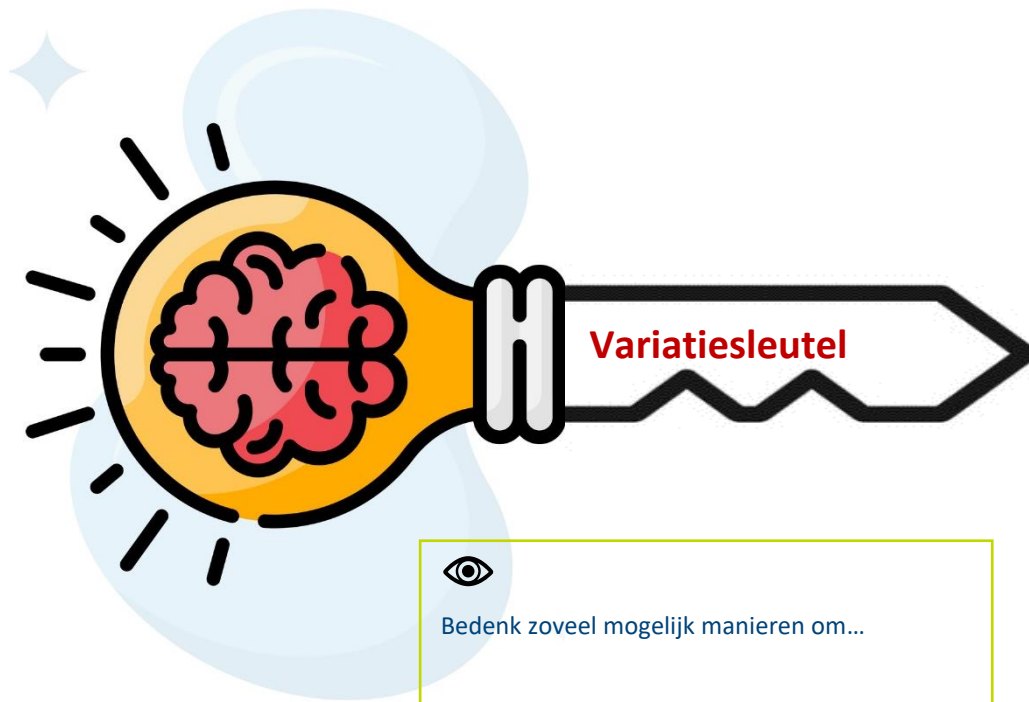
Wat zou je kunnen bouwen van plasticafval om in huis te gebruiken? Denk bijvoorbeeld aan een lamp of meubelstuk.

Combineer de eigenschappen van twee voorwerpen, die normaal niet bij elkaar horen en bedenk er een nieuw voorwerp mee.

Opdracht bij project Plasticsoep | Combinatiesleutel

Combineer plasticafval met een ... (spiegel, trampoline, boek, stoel) en creëer een nieuw voorwerp.

Opdracht bij project Plasticsoep | Variatiesleutel

Bedenk zoveel mogelijk manieren om afval te recyclen.

2. WEBSITES

Hieronder vind je een overzicht van websites waar je bruikbare informatie en beeldmateriaal kunt vinden bij het project plasticsoep.

<http://www.wereldvanooz.org>

Op deze website vind je filmpjes en achtergrond informatie over plasticsoep. Dit is een website van de Plastic Soup Foundation.

<https://www.hetklokhuis.nl/onderwerp/plastic>

<https://schooltv.nl/video/nieuws-uit-de-natuur-van-oud-naar-nieuw/>

- **Schooltv:** Nieuws uit de natuur - Van oud naar nieuw
 - **Thema:** Kringlopen. Sommige voorwerpen die we weggooien zijn recyclebaar: geschikt voor hergebruik. Daarom zamelen we glas, papier, metaal, lege batterijen en plastic in.
-

<https://schooltv.nl/video/huisje-boompje-beestje-petfles/#q=plastic>

- **Schooltv:** Huisje Boompje Beestje - Petfles
 - **Thema:** Techniek. Raaf maakt een nieuwe frisdrank: RAAF. Hiervoor mixt hij sapjes en er blijven heel veel lege flessen over.
-

<https://schooltv.nl/video/plastic-het-hoort-niet-in-de-zee/#q=plastic>

- **Schooltv:** Tonky & Jack - Plastic (het hoort niet in de zee)
 - **Over:** Veel dieren hebben last van plastic in de zee. Kom je plastic tegen op het strand? Gooi het dan weg in de vuilnisbak en zing mee met dit liedje over plastic van Tonky & Jack!
-

<https://schooltv.nl/video/de-avonturen-van-lolulu-en-malalua-speelgoed-maken-van-oud-plastic/#q=plastic>

- **Schooltv:** De avonturen van Lolulu en Malalua - Speelgoed maken van oud plastic
 - **Over:** Lolulu en Malalua wonen in Afrika. Ze maken hun eigen speelgoed van oud plastic.
-

<https://www.voordewereldvanmorgen.nl/artikelen/van-plastic-afval-naar-kunst>

Van plastic afval naar kunst. Deze kunstenaars redden plastic afval en geven het een tweede leven.

3. LEREN LEREN

Leren is je iets eigen maken, tot beheersing komen van kennis en vaardigheden waar je dat in een eerder stadium nog niet kon (Wientjes, 2008). Voor hoogbegaafde kinderen geldt regelmatig dat zij met een sterk geheugen vaak al heel ver komen. Zij ondervinden daarbij niet de noodzaak om zich leerstrategieën eigen te maken. Om een hoogbegaafde leerling ècht tot leren te laten komen, is het daarom belangrijk dat hetgene wat van hem of haar gevraagd wordt zich bevindt in de zone van de naaste ontwikkeling (Vygotsky, 1978). In deze zone zal de leerling vanzelf te maken gaan krijgen met wringmomenten en wordt de leerling gedwongen om bepaalde leerstrategieën in te zetten. Het bieden van begeleiding hierbij is een vereiste (Verouden, 2016 (in De Gids)).

Weekplanning

Hieronder vind je een weekplanning die je kunt gebruiken om het leren leren, als in 'leren voor een toets', te trainen. De weekplanning is gemaakt bij het project plasticsoep.

De opdrachten uit de weekplanning zijn, door een specialist hoogbegaafdheid van Cedin, oorspronkelijk gemaakt voor een plusklas met leerlingen uit groep 5 t/m 8. Het project is ook prima te gebruiken in een reguliere groep 7/8 om het 'leren leren' te oefenen. Inhoudelijk is het thema ook interessant voor leerlingen uit groep 5/6. De verwerking zal wat meer begeleiding vergen.

Plasticsoepkrant

Er wordt binnen de opdrachten gevraagd woorden te arceren in de plasticsoepkrant. Wil je de kinderen dit laten doen, dan heb je een papieren versie van de krant nodig.

Toets

De toets kun je als leerkracht zelf maken, je kunt ook vragen van leerlingen verwerken in de toets. Binnen de opdrachten gaan de leerlingen namelijk aan de slag met het bedenken van vragen over de lesstof. Deze opdracht sluit goed aan bij de hogere orde denkvragen uit de Taxonomie van Bloom.

Tip: plan twee toetsmomenten.

Eerst een oefentoets, zodat kinderen kunnen inschatten hoe ver ze al zijn met het leren. Later de echte toets.

Week 1

Wanneer moet het af zijn?	Wat zijn de opdrachten voor deze week?	Wanneer had ik het af?
Datum:	- Bekijk op Start.me (of youtube) het filmpje: 'Een mindmap maken' van Briljant Kwartier. - Bekijk op www.wereldvanooz.org de tekenfilm. - Start een mindmap met wat je al weet over de Plasticsoep. De mindmap hoeft niet af, je gaat hem elke les een stukje aanvullen. Zet je naam er ook op. - Lees in de plasticsoepkrant blz 1, 2, 3, 4. De plasticsoepkrant kun je digitaal vinden op de website: www.wereldvanooz.org onder het kopje 'school' - Je mag belangrijke woorden en/of zinnen arceren (arceren= gekleurd maken of onderstrepen). - Als je een woord niet begrijpt: zoek de betekenis op of vraag om hulp. Hoe ging het deze week? - Heb je alle opdrachten kunnen maken? - Welke opdracht ging heel goed? - Welke opdracht vond je het lastigst? - Waar heb je hulp bij nodig? - Wie ga je om hulp vragen? - Hoeveel tijd heb je er ongeveer aan besteed? - Wat ga je volgende week anders doen?	Datum:

Week 2

Wanneer moet het af zijn?	Wat zijn de opdrachten voor deze week?	Wanneer had ik het af?
Datum:	- Lees in de Plasticsoepkrant blz. 1 t/m 7. Je leest blz. 1 t/m 4 dus nog een keer! - Arceer de belangrijke woorden en/of zinnen - Als je een woord niet begrijpt: zoek de betekenis op of vraag om hulp. - Bedenk bij elke bladzijde minimaal één vraag, alsof je een toetsje maakt over deze bladzijde. Het antwoord moet dus op de bladzijde te vinden zijn. Schrijf elke vraag op een kaartje. Schrijf het antwoord op de achterkant. Zet op elk kaartje ook je naam. - Deel je mooiste vraag met een maatje of in de hele groep. - Vat de tekst 'Rotzooi hengelen' op bladzijde 5 samen in je eigen woorden. Noteer alleen de belangrijkste informatie. - Bekijk op www.wereldvanooz.org Filmpjes nummer 1, 2 en 5 en Nieuws nummer 1, 2, en 4. - Vul je Mindmap aan. Hoe ging het deze week? - Heb je alle opdrachten kunnen maken? - Welke opdracht ging heel goed? - Welke opdracht vond je het lastigst? - Waar heb je hulp bij nodig? - Met wie ga je je vragen oefenen? - Hoeveel tijd heb je er ongeveer aan besteed? - Wat ga je volgende week anders doen?	Datum:

Week 3

Wanneer moet het af zijn?	Wat zijn de opdrachten voor deze week?	Wanneer had ik het af?
Datum:	• Lees in de Plasticsoepkrant blz. 5 t/m 11. Je leest blz. 5 t/m 7 dus nog een keer! • Arceer de belangrijke woorden en/of zinnen • Als je een woord niet begrijpt: zoek de betekenis op of vraag om hulp. • Bedenk bij blz. 8 t/m 11 een vraag, zet die weer op een kaartje met het antwoord op de achterkant ○ Oefen al je vragen van blz. 1 t/m 11. Je mag ook de vragen van iemand anders oefenen of samen oefenen. ○ Deel je mooiste vraag in de hele groep... wie weet het antwoord? • Vat de tekst op bladzijde 9 samen in je eigen woorden. Noteer alleen de belangrijkste informatie. • Bekijk op www.wereldvanzorg.org filmpjes nummer 7, 10, 12 en 14 en Dieren nr 1, 2, 3 en 4. • Vul je mindmap aan. Hoe ging het deze week? ○ Heb je alle opdrachten kunnen maken? ○ Welke opdracht ging heel goed? ○ Welke opdracht vond je het lastigst? ○ Wie ga je om hulp vragen? ○ Hoeveel tijd heb je er ongeveer aan besteed? ○ Wat ga je volgende week anders doen?	Datum:

Week 4

Wanneer moet het af zijn?	Wat zijn de opdrachten voor deze week?	Wanneer had ik het af?
Datum:	• Lees in de Plasticsoepkrant blz. 8 t/m 15. Je leest blz. 8 t/m 11 dus nog een keer! ○ Arceer de belangrijke woorden en/of zinnen. ○ Als je een woord niet begrijpt: zoek de betekenis op of vraag om hulp. • Bedenk bij blz. 12 t/m 15 een vraag, zet die weer op een kaartje met het antwoord op de achterkant. ○ Oefen al je vragen van blz 1 t/m 15. Je mag ook weer samen oefenen. ○ Deel je mooiste vraag in de hele groep... wie weet het antwoord? • Kies een bladzijde uit om samen te vatten. Noteer alleen de belangrijkste informatie. • Bekijk op www.wereldvanzorg.org de kopjes: School, Oplossingen en Ik help mee. • Vul je mindmap aan. Hoe ging het deze week? ○ Welke tekst vind je het meest interessant? ○ Heb je alle opdrachten kunnen maken? ○ Welke opdracht vind jij handig bij het leren? ○ Welke opdracht past minder goed bij jou? ○ Hoeveel tijd heb je er ongeveer aan besteed? ○ Wat ga je nog doen om de toets goed te leren? ○ Wie ga je vragen om je te overhoren?	Datum:

Week 5

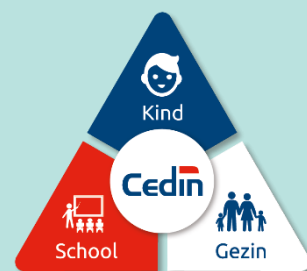
Wanneer moet het af zijn?	Wat zijn de opdrachten voor deze week?	Wanneer had ik het af?
Datum	Toets: Plasticsoep • Leer de Plasticsoepkrant. ○ Lees de krant nog een keer goed ○ Bekijk goed wat je hebt gearceerd ○ Begrijp je alle woorden? ○ Schrijf wat je lastig vindt nog een keer op ○ Oefen je vragen nog een keer ○ Oefen vragen met een maatje ○ Lees je samenvattingen goed door ○ Bekijk je mindmap nog een keer goed ○ Laat iemand je overhoren • De plasticsoepkrant kun je digitaal vinden op de website: www.wereldvanoz.org onder het kopje 'school'. Hoe ging het deze week? ○ Heb je alle opdrachten kunnen uitvoeren? ○ Welke opdracht vind jij handig bij het leren voor een toets? ○ Welke opdracht past minder goed bij jou? ○ Hoeveel tijd heb je er ongeveer aan besteed? ○ Wie heeft jou geholpen? ○ Wat zou je de volgende keer anders doen?	

Cedin is een organisatie van bevlogen professionals met hart voor onderwijs en zorg.

We adviseren scholen die de kwaliteit van hun onderwijs willen verbeteren. Daarnaast begeleiden en behandelen we kinderen en jongeren in de jeugdhulp, dyslexiezorg of leerlingenzorg. Ouders bieden wij een steun in de rug bij de opvoeding en leerkrachten kunnen op ons rekenen als leerlingen extra zorg nodig hebben. Zo brengen wij onderwijs en zorg samen in de driehoek Kind – School – Gezin.

Cedin is een stichting met een maatschappelijk doel. Wij geloven erin dat ieder mens zich kan ontwikkelen: talenten ontdekken en benutten, belemmeringen wegnemen, kansen creëren. Daar dragen wij aan bij, al 45 jaar lang.

Wat we doen, doet ertoe. Dat maakt ons werk zo mooi!

Deze handreiking is samengesteld door Cedin.

Angelique van der Hoogt, onderwijsadviseur & ECHA specialist (hoog)begaafdheid

Corine Breuring, onderwijsadviseur & ECHA specialist (hoog)begaafdheid.

Manon Hof – Steennis, onderwijsadviseur & specialist (hoog)begaafdheid.

Lavendelheide 21
9202 PD Drachten

info@cedin.nl
www.cedin.nl
088 – 0200 300